

Laitilan kaupunki  
Tilintarkastus 2021

## HALLINNON TARKASTUS

### Tarkastuksen tavoite

Tilintarkastajan on annettava lausunto mm. siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Hallinnon tarkastus on lähtökohtaisesti laillisuusvalvontaa. Tarkastuksen tavoitteena on varmistua siitä, että päätökset on tehty lainsäädäntöä sekä kaupunginvaltuuston hyväksymiä johtosäätöjä ja muita ohjeita ja määräyksiä noudattaen.

### Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Hallintoa on tarkastettu lukemalla kaupunginhallituksen pöytäkirjat 09.11.2021 saakka ja kaupunginvaltuuston pöytäkirjat 15.11.2021 saakka. Teknisen valiokunnan pöytäkirjat on luettu 17.11.2021 asti ja lisäksi on luettu teknisen johtajan viranhaltijapäätöksiä. Sosiaali- ja terveystoimikunnan pöytäkirjat on luettu 19.10.2021 asti ja lisäksi on luettu sosiaali- ja terveystoimikunnan viranhaltijapäätöksiä. Sivistysvaliokunnan pöytäkirjat on luettu 18.11.2021 asti.

Tarkastuksessa ei tullut ilmi olennaista huomautettavaa. Pöytäkirjat täyttävät muovaatimukset. Päätökset ovat riittävästi yksilöityjä ja perusteltuja.

## TALOUSTILASTO 2020

### Tarkastuksen tavoite ja rajaus

Tarkastuksen tavoitteena on varmistua siitä, että valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita ja siitä, että Tilastokeskukselle annetut tiedot kunnan ja kuntakonsernin taloudesta ja toiminnasta perustuvat kunnan tilinpäätökseen ja sisäiseen laskentaan ja että tietojen keruu on asianmukaisesti järjestetty. Lisäksi tulee varmistua myös siitä, että kunnalla on perusteltu ja dokumentoitu tapa jakaa yhteisiä kustannuseriä.

### Tarkastusmenetelmä

Tilastokeskukselle konekielisenä lähetettyjä tietoja verrattiin kunnan tilinpäätösasiakirjoihin, kirjanpidon ja sisäisen laskennan raportteihin sekä tietojen kokoamisessa syntyneisiin työpapereihin. Lisäksi verrattiin kustannusten kohdistamista oikein tehtäväluokkien välillä sekä tehtiin pistokoetarkastuksia meno- ja tulolajien ryhmittelyn oikeellisuuteen.

Tilastokeskus suorittaa taloustilastoihin analyttistä tarkastusta, jolloin Tilastokeskuksen kysymykset ja niihin annettujen selvitysten perusteet tarkastetaan.

### Keskeiset tarkastushavainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Tarkastuksen perusteella voidaan todeta, että valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita. Tilastokeskukselle annetut tiedot kunnan ja kuntakonsernin taloudesta ja toiminnasta perustuvat pääosin kunnan tilinpäätökseen ja sisäiseen laskentaan.

Tarkastuksessa havaittiin, että palautusjärjestelmän arvonlisäveroja sisältyy tilastoon 490 t€ enemmän kuin verohallinnolle on ilmoitettu.

Pienten hankkeiden osalta tilastoon ei ole ilmoitettu mitään, näiden osalta pyydetään jatkossa ilmoittamaan tiedot täsmällisemmin.

Tietojen keruu on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Kaikki tilaston laadintaan liittyvät työpaperit ja raportit tulee allekirjoittaa, säilyttää ja arkistoida tilaston yhteyteen.

## **VALTIOLLE ILMOITETTUJEN OPPILASTIETOJEN TARKASTUS**

### **Tarkastuksen tavoite ja rajaus**

Tarkastuksen tavoitteena on varmistaa, että Opetushallitukselle ilmoitetut valtionosuuksiin perusteisiin vaikuttavat volyymitiedot on oikein ilmoitettu. Tarkoituksena on myös varmentua, miten opetuksen järjestäjä itse valvoo tietojen oikeellisuuden ilmoittamista.

Opetushallituksen toimittaman ohjekirjeen mukaan ylläpitäjän/koulutuksen järjestäjän tulee tulostaa internetin välityksellä antamansa tiedot ja arkistoida ne asianmukaisin allekirjoituksin. Myös tiedot, joihin ilmoitus perustuu, tulee arkistoida. Arkistokappaleiden tulee olla tarvittaessa valtionosuusviranomaisen saatavissa. Oppilastietojen tarkastuksen tavoitteena on varmistua siitä, että Opetushallitukselle ilmoitetut oppilastiedot ovat oikeat, tiedot on ilmoitettu ajallaan ja tiedot on asianmukaisesti dokumentoitu.

Tarkastuksen kohteeksi valittiin kaikkien Laitilan kaupungin peruskoulujen oppilastilastot ja -luettelot sekä vastaavat tiedot lukiosta tilastointipäivältä 20.9.

### **Tarkastusmenetelmä**

Tarkastus suoritettiin haastattelemalla oppilastietojen ylläpidosta ja ilmoittamisesta vastaavia henkilöitä. Tarkastuksessa käytiin läpi KOSKI-tietovarannosta saatuja raportteja, oppilastietojen ilmoituslomakkeita ja oppilasluetteloita.

### **Keskeiset tarkastushavainnot ja suositeltavat toimenpiteet**

- Tilastokeskukselle ja Opetushallitukselle toimitetut tiedot täsmäävät peruskoulujen ja lukion toimittamiin ilmoituksiin.
- Ilmoitetut pidennetyn oppivelvollisuuden ja erityisen tuen oppilaiden määrät täsmäävät koulujen oppilaslistoihin.
- Koski-raportilla on kaksi oppilasta sarakkeessa ”virheellisesti siirretyt muut kuin vaikeimmin vammaiset oppilaat”. Näiden osalta virhe on saatu selvitettyä tilastopäivän jälkeen.
- Koski-raportilla on kuusi joustavan perusopetuksen oppilasta, oppilasluettelossa näitä oppilaita on viisi. Pyydettiin selvittämään, mistä ero johtuu ja korjaamaan se.
- Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaista ei ole tilastomateriaalissa erittelyä läsnäolokuukausien laskemisesta. Tarkastuksen yhteydessä pyydettiin liittämään laskelma tilastoaineistoon.
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan tiedot täsmäävät laskentaperusteisiin

- Oppilasluettelot on päivätty tilastopäivälle 20.9.

## **Yksityiskohtaiset tarkastushavainnot**

### **Peruskoulut ja lukio**

Kaikkien peruskoulujen oppilasluettelot on allekirjoitettu. Oppilasluettelot on päivätty tilastointipäivälle 20.9.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaista ei ole tilastomateriaalissa eriteltyä läsnäolokuukausien laskemisesta. Tarkastuksen yhteydessä pyydettiin liittämään laskelma tilastoaineistoon.

Koski-raportilla on kuusi joustavan perusopetuksen oppilasta, oppilasluettelossa näitä oppilaita on viisi. Pyydettiin selvittämään, mistä ero johtuu ja korjaamaan se.

Lukion osalta oppilasluettelot on päivätty tilastointipäivälle ja allekirjoitettu. Oppilasmäärä täsmää KOSKI-tietovarannon raporttiin.

### **Aamu- ja iltapäivätoiminta**

Tarkastettiin Opetushallitukselle ilmoitetut tiedot aamu- ja iltapäivätoiminnasta (APIP). Todettiin, että tuntien laskentaperusteet on selkeästi dokumentoitu.

### **Erytynen tuki ja pidennetty oppivelvollisuus**

Pidennetyn oppivelvollisuuden ja erityisen tuen ratkaisuväliltä on Laitilan kaupungissa siirretty sivistystoimenjohtajalle/palvelupäällikölle. Tehostetun tuen ratkaisuväliltä on rehtorilla. Ratkaisuväliltä koskevat ohjeistukset on koottu Ratkaisuväliltä Laitilan kaupungin opetustoimessa -sisäiseen ohjeeseen.

Perusopetuslain 17a § mukaan erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi oppilaalle on laadittava henkilökohtainen opetuksen järjestämistä (HOJKS) koskeva suunnitelma. Suunnitelma tarkastetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa. Kaupungin sisäisen ohjeistuksen mukaan oppimissuunnitelman laatimisesta vastaavat oppilaan opettaja tai opettajat yhteistyössä erityisopettajan kanssa. Oppimissuunnitelma tarkistetaan lukuvuosittain ja lisäksi aina tarvittaessa. Käytännössä suunnitelmat on tehtävä lokakuun loppuun mennessä ja päivitettävä huhtikuun loppuun mennessä. Oppimissuunnitelman tarkistamisesta vastaavat samat henkilöt, jotka oppimissuunnitelman ovat laatineet.

Tilastoaineiston liitteenä on oppilasluettelot pidennetyn oppivelvollisuuden ja erityisen tuen oppilasta. Oppilasluettelot täsmäävät KOSKI-tietovarannon raporttiin.

## AVAAVA TASE JA PANKKITILIEN TARKASTUS

### Tarkastuksen tavoite ja rajaus

Tarkastuksen tavoitteena on varmistaa, että kunnan avaava tase 2021 perustuu hyväksytyyn tilinpäätökseen 2020. Lisäksi tarkastetaan kunnan pankkitilien ja kirjanpidon yhdenmukaisuus.

### Tarkastusmenetelmä

Kirjanpidon raportit, joista ilmenee saldot per 1.1.2021 verrataan allekirjoitettuun tilinpäätökseen vuodelta 2020.

Pankkitilien saldot per 30.6.2021 verrataan vastaavan ajankohdan taseraporttiin ja pankkitiliotteisiin.

### Tarkastushavainnot

- Tilinavaus 2021 perustuu hyväksytyyn tilinpäätökseen 2020
- Pankkitiliotteiden saldot per 30.6.2021 täsmäävät vastaavien ajankohtien taseraportteihin. Pankkitilit on täsmäytetty dokumentoidusti. Pääkirjanpitäjä täsmäyttää kuukausittain dokumentoidusti pankkitilien debet-, kredit- ja lopusaldot tiliotteiden vastaaviin saldoihin, kun kuukauden kirjaukset on kirjattu. Laitilan kunnan pankkitilien saldojen täsmäytysrutiinit ovat asianmukaiset.

## RUOKAPALVELUIDEN LASKUTUS

### Tarkastuksen tavoite ja rajaus

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että ruokapalveluiden tuottojen kertymiseen ja laskutukseen sisältyy asianmukaiset kontrollit ja tehtävät on asianmukaisesti eriytetty.

### Tarkastusmenetelmä

Tarkastus suoritettiin haastattelemalla keittiöpäällikköä, ruokapalveluesimiestä, laskehtasihteeriä ja sosiaalipalveluiden palvelusihteeriä. Aineistotarkastuksessa käytiin läpi erityyppisiä ruokapalvelulaskutuksia.

### Keskeiset tarkastushavainnot ja suositeltavat toimenpiteet

- Ruokapalveluiden laskutus on asianmukaisesti eriytetty
- Keittiöpäällikkö ja ruokapalveluesimies seuraavat aktiivisesti yksikköjensä talousraportteja (tulot, menot, palkat)
- Ruokapalveluiden suoritehinnoittelu on kustannusperusteinen
- Kotipalveluaterian hinta on päätetty sosiaali- ja terveystieteiden osastossa
- Laskutusta tehdään useissa järjestelmissä ja laskutustietoja kerätään pääosin manuaalisesti

- Laskutusaikataulut olisi hyvä sopia yhteistyössä talouspalveluiden kanssa siten, että tuotot kohdistuisivat tilikauden aikanakin suoriteperusteisesti
- Suoritetussa aineistotarkastuksessa ei todettu olennaista huomautettavaa

## **Yksityiskohtaiset tarkastushavainnot**

Laitilan kaupungin ruokapalvelu vastaa päivähoidon, koulujen, vanhainkodin, toimintakeskuksen ja kaupungin henkilöstön ruokailusta ja kotipalvelun ateriapalveluista. Ruokaa valmistetaan kolmessa keittiössä, joista sitä kuljetetaan kaupungin eri toimipisteisiin sekä kotipalveluasiakkaille.

### **Talouden toteuma**

Ruokapalveluiden tuotot 1-9/2021 ovat 1.399.579 euroa. Talousarvio vuodelle 2021 on 1.928.750 euroa. Toteuma 1-9/2021 on 72,6 % talousarviosta. Tilikauden 2020 tuotot olivat 1.999.520 euroa.

### **Hinnat**

Päätöksen kotipalveluaterian hinnasta (7,40 eur) on vahvistanut sosiaali- ja terveysvaliokunta. Aterian hinta on ollut sama 1.1.2020 alkaen (aiempi hinta ollut 7,30 eur). Laitilan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut on tarkastettu viimeksi 1.7.2021 alkaen, mutta silloin aterian hintaa ei ole muutettu. Aterioiden suoritehinnat määräytyvät budjettikehyksen pohjalta. Vuoden 2022 budjetoinnissa otetaan suoritehintoihin mukaan myös sisäiset vuokrat ja siivouskulut.

### **Laskutus**

Laskutusaineiston kerääminen pitää sisällään melko paljon manuaalisia työvaiheita. Tietoja kerätään paperilistoille, joista koostetaan laskutusyhteenvedot kuukausittain tai neljännesvuosittain laskutustyyppin mukaan.

Pääosa laskutuksesta on kaupungin sisäistä laskutusta. Ruokapalveluiden esimiehet tekevät sisäiset laskut Intime Web-tosite -järjestelmässä. Järjestelmässä määritellään tositteelle hyväksyjä. Laskulle laitetaan liitteeksi erittelyjä ja tarkentavia laskelmia. Järjestelmään syötetään vain kertynyt kokonaishinta, sinne ei tallenneta kpl/suoritehintoja ja määriä, nämä käyvät ilmi liitteenä olevista laskelmista. Laskuttaja tallentaa tositteelle kirjanpidon tilit ja kustannuspaikat. Hyväksynnän jälkeen tosite siirtyy Intime-kirjanpitoon.

Kotipalveluaterialaskutus on yksityishenkilöille tehtävää laskutusta. Laskuilla laskutetaan yleensä aterioiden lisäksi myös sosiaali- ja terveystalouksia. Laskut tehdään kuukausittain Lifecare-järjestelmässä. Sosiaalipalveluiden palvelusihteeri saa tiedot ateriamääristä ruokapalveluesimieheltä excel-taulukkona. Terveystalouksen palvelu- ja tietohallintosihteeri tekee päivittäin ajon, jossa laskut siirtyvät Intime-järjestelmän reskontraan. Pääkassanhoitaja tekee viennin, minkä jälkeen laskut lähtevät sähköisesti asiakkaille.

Talouslyksikössä hoidetaan maksusuoritusten kohdistamiset ja mahdolliset maksumuutokset. Perintätoimintaa hoitaa Suomen Kuntaperintä Oy. Ruokapalveluesimiehet



seuraavat aktiivisesti yksikkönsä talousraportteja (tulot, menot, palkat). Kaupungilla on käytössä PowerBI-järjestelmä (Sarastia365 BI) talouden tietojen seuraamiseen.

### **Aineistotarkastus**

Aineistotarkastuksessa käytiin pistokokeina läpi erityyppisiä ruokapalvelulaskutuksia. Tarkastettiin pistokokeina laskutushintoja päätöksestä laskulle ja laskusta päätökseen. Verrattiin, että laskutetut määrät täsmäävät keräilylistoihin ja muihin eritteilyihin. Tarkastettiin laskutuksen siirtoja laskutusjärjestelmistä kirjanpitoon. Näissä ei todettu huomautettavaa.

Laitila 25.11.2021

BDO Audiator Oy  
Tilintarkastusyhteisö

*Sinikka Niitynperä*  
Sinikka Niitynperä  
JHT, HT